

„Svanen” i Horsens fylder hundrede år

Det første apotek lå på hjørnet af Jessensgade og Hestedamsgade - Den gang man anvendte tudser og igler

Således ser Svaneapoteket i Viinsted-Hus ud i dag

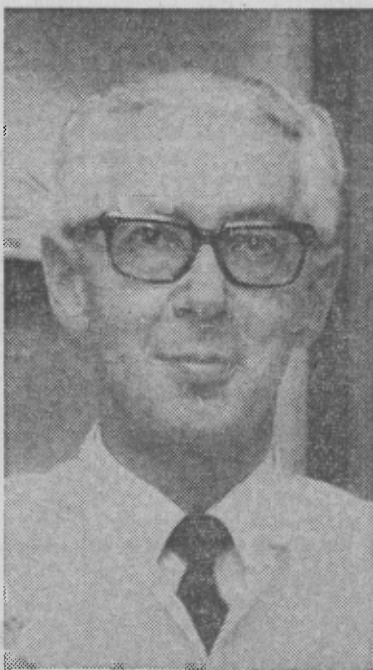
I oktober 1871 indeholdt Horsens Avis følgende annonce: „Horsens Svaneapotek aabnes imorgen og anbefales et æret Publikum, Horsens, den 24.de Oktober 1871. Schulstad“. I sin bog om Horsens Privatbanks jubilæum skriver Carl Th. Jørgensen, at man i apotekets visitationsprotokol kunne læse, at apoteket „ligger paa det meest befærdede Sted i Byen, har et smukt og velindrettet Officin, et velbeliggende Materialekammer, gode Kældre og et i enhver Henseende tilfredsstillende Laboratorium“.

Apoteket, der den 25. oktober fylder 100 år, blev startet af Johan Ludvig Schulstad, der imidlertid allerede døde 1875, kun 55 år gammel. Hans efterfølger for Svaneapoteket blev Johan August Viinsted, der på mange forskellige felter kom til at præge byen og dens udvikling i positiv retning. Han var en meget kundskabsrig mand. Han var medlem af byrådet i årene 1886-87.

Officinet var ottekantet

I 1903 solgte Viinsted hjørneejendommen Jessensgade-Hestedam for 70.000 kr., købte grunden på hjørnet af Torvet og Borgergade for 20.000 kr. og lod her den navnkundige arkitekt Estrup opføre „Viinsted-Hus“, hvor Svaneapoteket så genåbnede den 1. februar 1904 og siden har haft til huse. En datter af apotekeren, Inge Viinsted, malede glasloftet i det ottekantede officin. Det måtte forsvinde, da apoteket blev moderniseret - forøvrigt til nogen fortrydelse for en del mennesker - men de bedst bevarede billeder er i dag anbragt som en frise i officinet.

De efterfølgende apotekere var August Vilhelm Kattrup, Niels Christian Andreas Dohn, Harald Ove Christian Rugaard, Thorvald Jørgensen og Anna Pedersen, hvorefter den

Apoteker Knud Lønsmann Iversen

nuværende apoteker, Knud Lønsmann Iversen tiltrådte den 1. april 1966. Han blev discipel i 1936 på Ålborg Svaneapotek, var derefter provisor i Hjørring i 24 år, hvorefter han fik kongelig bevilling til Horsens Svaneapotek.

Laver 4-5 mill. tabletter om året

Ansøgninger om bevilling skal altid stiles til kongen, men sendes til sundhedsstyrelsen. Når en apotekerbevilling er ledig, opslås den, hvorefter Apotekerforeningen og Farmaceutforeningen afgiver indstilling til indenrigsministeriet, som så træffer valget. Apoteker Iversen mener ikke, at dette bevillingssystem vil falde væk. Der er 350 apoteker i landet.

Apoteker Knud Iversen, der er faldet godt til i Horsens, siger, at også Svaneapoteket i Horsens forsøger at fastholde en vis produktion af piller, tabletter og miksturer m.m. -

Det gør, at apoteket ikke bare bliver et udleveringssted for specialvarer, siger Iversen. Det kan eksempelvis nævnes, at man på Svaneapoteket fremstiller 4-5 millioner tabletter om året. I øjeblikket arbejder en kommission på en ny apotekerlov. Såvidt apoteker Iversen ved, vil man ikke forsøge at standse produktionen, men nok koncentrere den lidt.

Der er ikke færre end 23 ansatte på det jubilerende apotek, men apotekeren siger, at det ikke er een for mange. Han kunne ikke selv tænke sig anden beskæftigelse, både fordi der er tale om en produktion, men ikke mindst fordi man kommer i kontakt med så mange mennesker. - Vi møder mange skæbner, og det er klart, at vi skal udvise megen takt, understreger apotekeren, der er af den opfattelse, at der ikke finder noget receptmisbrug sted i Horsens.

Hurtige graviditetsprøver

- Tidligere benyttede apotekerne tudser ved graviditetsprøver.

- Det kan vi også gøre i dag, men bruger ikke den metode. Vi foretrækker den kemiske reaktion, og den er så hurtig, at folk ikke behøver at vente mere end et par minutter for at få resultatet. Der er ingen, som generer sig for at komme til apoteket med en urinprøve. I dag er det stort set også sådan, at hvis resultatet af prøven er positiv, virker det som en behagelig overraskelse. Husk på, p-pillen eksisterer jo i dag.

- Der var også engang noget med igler.

- Ja, jeg har i Hjørring passet igler gennem mange år. Vi havde altid 4-5 stykker, som jeg hver lørdag skulle tage frem og g nubbe, så de var rene. Iglerne var anbragt i et glas vand med et stykke gaze over. Det skete imidlertid, at de gnavede sig gennem gazen, og så måtte jeg på jagt på hylderne efter dem. Iglerne blev brugt til anbringelse på bylder, som de sugede dårligdommen ud af. De var meget effektive. De bruges ikke mere, men vi kan godt skaffe dem hjem fra Tyskland.

En uddannelse, der kan bruges til meget

- Farmaceutuddannelsen kan bruges til meget?

- Det kan den. Der findes mange cand. pharm.er på sygehuse, fabrikker, bryggerier o.s.v., men det har nu aldrig fristet mig at forlade apoteket. Her på Svaneapoteket har vi et måske ikke særlig stort, men til gengæld velfungerende laboratorium. Det var frk. Anna Pedersen, der moderniserede laboratoriet, mens jeg tog mig af ekspeditionslokalet, fordi vi kan li' at arbejde i moderne omgivelser.

- Der er fire apoteker i Horsens.

- Ja, og det er rigeligt. Vi klager os dog ikke, slutter apoteker Iversen. Horsens Svaneapotek er velanskrevet i Horsens og har gennem sit første sekel haft mange dygtige ledere. Jubilæet fejres ved en middag.

P. N.